Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14 058

www.leeuwarden.nl
E-mail gemeente@leeuwarden.nl

KVK-nummer 59734817
BTW-nummer NL 0019.03.664.B01

Gemeente Leeuwarden

Aan de gemeenteraad

Onderwerp	Midterm Review Coalitieakkoord 2022-2026 (MTR 2024)
Uw kenmerk	--
Ons kenmerk	2024-075588
Dienst	Concern
Sector	Concernstaf
Contact	14 058, Marieke Geijtenbeek
Bijlagen	3.
Datum	23 april 2024

Geachte leden van de gemeenteraad,

Twee jaar terug zijn wij gestart met de uitvoering van het Coalitieakkoord 2022-2026 “Nu investeren in de toekomst”. Inmiddels zijn we halverwege deze bestuursperiode en evalueren we, zoals afgesproken in het coalitieakkoord en aangekondingd in onze brief van 31 oktober 2023, wat er tot nu toe is gedaan en bereikt. Bijgevoegd ontvangt u daarom onze tussenevaluatie, de zogeheten Midterm review (MTR).

Aanleiding
Onder het motto van het coalitieakkoord 2022-2026 “Nu investeren in de toekomst!” hebben we de afgelopen twee jaren veel investeringen gedaan in een betere toekomst voor Leeuwarden. Dat was niet altijd eenvoudig. De wereld om ons heen is sterk veranderd. Helaas profiteert niet iedereen mee van de huidige welvaart. We waren en we zijn nog steeds ambitieus, maar we zijn nog niet klaar. Er is nog veel werk aan de winkel. De uitvoering van het coalitieakkoord ligt grotendeels op koers. Het coalitieakkoord is dus goed onderweg en we zien kansen om te blijven investeren in de toekomst. Al met al kunnen en willen we de komende twee jaren ruim € 30 miljoen euro extra investeren in de gemeente bovenop de investeringen die we al in het coalitieakkoord hebben gedaan. Een kans die we nog niet eerder in deze omvang hebben gehad.

Vergezeld van de terugblik op de afgelopen twee jaren ontvouwen we in de MTR een voornemen voor een stevig investeringsprogramma. Zo willen we aan het einde van deze bestuursperiode de gemeente beter achter te laten en klaar te stomen voor een toekomst die een verstevigde koers voor de toekomst verlangt. We zien kans om Leeuwarden een stevig fundament te bieden om de toekomst tegemoet te treden. Een toekomst, die schoner, duurzamer, en inclusiever is met een stevige bestaanszekerheid voor alle inwoners van deze gemeente!

De financiële situatie van de gemeente Leeuwarden is gezond. In tegenstelling tot andere gemeenten hoeven wij geen ingrijpende bezuinigingen door te

voeren om financieel overeind te blijven. Op het gebied van de gemeente-financiën is de toekomst onzeker. Dat vraagt de nodige behoedzaamheid voor de komende jaren. We kunnen niet op alle ambities bijsturen en zijn we gedwongen de meeste bijsturingen incidenteel te financieren met een focus op de huidige bestuursperiode. Het jaar 2026 wordt in ons advies aan u meegenomen in die incidentele dekking om een nieuw bestuur niet aan de start van die bestuursperiode voor lastige keuzes te stellen. Structurele financiering is zeer beperkt mogelijk gebleken en wordt dan ook enkel gedaan voor die onderwerpen die dat daadwerkelijk vragen.

Ondanks de nodige financiële uitdagingen die op onze weg als gemeente komen, zien we kans om de fondsen overeind te houden om vanuit die fondsen aanvullende investeringen te doen (verderop meer hierover). Naast de investeringen vanuit de fondsen hebben we ook kans gezien, om met inachtneming van een voorzichtige financiële koers, een aanvullend pakket aan investeringen voor te stellen om de doelen van het coalitieakkoord dichterbij te brengen.

Op basis van de huidige financiële situatie is het voornemen om per saldo in totaal €9,5 miljoen incidenteel en €755.000 structureel extra in de begroting 2025 en 2026 op te nemen. De prioriteit gaat daarbij uit naar het op orde brengen van enkele basistaken en naar de continuering van bestaand beleid. Daarnaast vraagt een aantal onderwerpen binnen de huidige maatschappelijke context nog meer aandacht, zoals de aanpak van ondermijning, laaggeletterd-heid en de (mentale) gezondheid van inwoners. Doel is om op de lange termijn voor alle inwoners perspectief en vooruitgang bereikbaarder te maken. In dit voornemen zitten enkele technische ruimtescheppende maatregelen verwerkt die de inwoners en ondernemers van de gemeente ontzien.

Proces en richtinggevend raadsdebat
In de MTR staat de voortgang van 114 concrete voornemens uit het coalitie-akkoord en in hoeverre doelen zijn of worden bereikt. Gekeken is of bijsturing van bestaande voornemens nodig is, omdat we anders doelen niet halen. Ook is gekeken naar kansen of bedreigingen die alsnog om actie vragen. Daarnaast is de voorlopige financiële positie beschreven. In de MTR bieden we ook inzicht in ons afwegingsproces. Er wordt transparant weergegeven wat er te kiezen valt en wat, gezien de uitkomsten, onze voorkeur heeft. Dit is onderbouwd met een inhoudelijke en financiële redeneerlijn. U beschikt daarmee over alle informatie die ook wij hebben gehad:

a) Alle originele bijstellingsvoorstellen.
b) Alle informatie over de voorlopige financiële positie én het voorlopig rekeningresultaat.
c) Alle onderzochte ruimtescheppende maatregelen, ook de maatregelen die niet zijn verwerkt in ons voorstel.

Door in de MTR alle informatie met u te delen, brengen we u als raad in positie. U heeft alle ruimte om aan te geven waar u wel of niet mee wilt gaan in onze redeneerlijn en keuzes. U kunt ons in het raadsdebat over de MTR op 22 mei richting meegeven voor de inhoud en het financiële kader van de begroting 2025 en 2026.

Deze MTR is een momentopname. We sluiten niet uit dat als onvoorziene ontwikkelingen of nieuw kabinetsbeleid daartoe noodzaken, er alsnog

ruimteschеppende maatregelen nodig zijn of dat we moeten concluderen dat minder bijstellingsvoorstellen mogelijk zijn. Na behandeling van de MTR volgt de opmaak van de definitieve financiële positie voor de begroting 2025. Vooral de meicirculaire is bepalend in hoeverre er meer of minder ruimte is dan beschreven in de MTR. Na het bepalen van de definitieve financiële positie verwerken wij, met in achtneming van uw input, wat mogelijk is in de begroting 2025 en 2026.

Geheimhouding
Er is nog een aandachtspunt met betrekking tot het overzicht van de mee- en tegenvallers (onderdeel van de informatie over het voorlopige financiële positie en rekeningresultaat). Deze is geheim. Niet voor alle posten is namelijk zeker dat al een aanbestedingstraject is gestart. Het is derhalve onwenselijk dat onze (toekomstige) leveranciers weten wat het beschikbare budget is, zodat ze daar rekening mee kunnen houden in hun aanbieding. Ter bescherming van onze eigen financiële en juridische positie wordt deze onder geheimhouding aan de raad beschikbaar gesteld. De bevoegdheid om dit overzicht openbaar te maken verschuift daarmee ook van het college naar de raad.

Ten aanzien van de fondsen
In de Begroting 2023 zijn conform het coalitieakkoord 2022-2026 de volgende drie fondsen opgenomen:
1. Klimaat, energie en biodiversiteit (€ 10 mln.);
2. Maatschappelijke vernieuwing, inclusief preventie, sport en cultuur (€ 15 mln.);
3. Strategische ontwikkeling, inclusief innovatie, stedelijke vernieuwing en mobiliteit (€ 15 mln.).

Fondsen die bedoeld zijn voor gemeentelijke investeringen gericht op de grote transities, op economische structuurversterking, op versterking van de ruimtelijke kwaliteit en vergroting van de brede welvaart. Met incidenteel geld bijdragen aan een structurele verbetering van de gemeente.

Bij uw vaststelling op 10 mei 2023 van de ‘Notitie Kaderstelling Fondsen Programmabegroting 2023’ hebben wij u toegezegd ook een doorkijk te bieden op potentiële aanvragen op de fondsen. Graag bieden wij u dit overzicht hierbij aan (bijlage III) opdat u bij uw bespreking van de MTR de in de bijlage opgenomen informatie kunt betrekken en om u te faciliteren in een integrale prioritering. Onderstaand blikken wij kort terug over de inzet van de fondsen, geven wij een korte toelichting bij dit overzicht en gaan wij in op het door ons beoogde vervolgproces.

Op 6 december 2023 heeft uw raad reeds kredieten verstrekt naar aanleiding van aanvragen voor een bijdrage uit de fondsen voor Arcadia, Blockbusters, Verduurzaming Grondbank en Leeuwarden Oost. Op 20 januari jl. heeft uw raad het Uitvoeringsprogramma Binnenstad vastgesteld, alsmede drie realisatie-kredieten (Eewal autoluw, herinrichting rond RUG-campus en economisch pakket) beschikbaar gesteld en twee voorbereidingskredieten (herinrichting Nieuwestad, herinrichting Ruiterskwartier) toegekend. Besluiten met een zeer breed draagvlak binnen uw raad.

Al snel is gebleken dat de omvang van de ‘gevraagde’ middelen uit de fondsen niet in balans is met de daarbinnen (nog) beschikbare middelen. Het stellen van

prioriteiten is daarom noodzakelijk. Wij hebben daartoe de aanvragen die aan ons zijn voorgelegd, getoetst aan de door u vastgestelde kaders. Dat betekent een beoordeling op het ‘vertrekpunt’(wel of niet onderdeel van het coalitie-akkoord en/of van de concept-Samenwerkingsagenda met de provincie Fryslân), op inhoud (kompas, transitiemodel) en op financiële criteria. Op basis daarvan hebben wij de investeringsvoorstellen in enkele categorieën ingedeeld:

- de ‘lichtgroene’ categorie, de voorstellen die wij nog vóór het a.s. zomerreces aan u willen voorleggen ter besluitvorming;
- de ‘donkergroene’ categorie, de voorstellen die wij in de tweede tranche (dat wil zeggen na het zomerreces) in beginsel aan u willen voorleggen;
- de ‘oranje’ categorie zijnde de voorstellen die op dit moment niet voldoende concreet zijn en/of minder goed beoordeeld zijn binnen de vastgestelde kaders en die bovendien financieel niet meer inpasbaar zijn.

Wij zijn van mening dat met de reeds beschikbaar gestelde middelen uit de fondsen alsmede met de door ons beoogde beschikbaarstelling van middelen, de gemeente in deze bestuursperiode een unieke en substantiële inzet in programma’s en projecten levert respectievelijk kan leveren, met een enorme meerwaarde en doorwerking op langere termijn. Zoals aangegeven zullen wij nog voor de zomer raadsvoorstellen voor de ‘lichtgroene’ categorie aan u voorleggen en gaan wij daarbij graag met u in gesprek over de potentiële voorstellen die in de tweede tranche aan u voorgelegd worden. Deze tweede tranche na de zomer willen wij gepaard doen gaan van een tussenevaluatie van de fondsen. Een evaluatie van het proces en de gevolgde werkwijze en van de daadwerkelijke uitvoering en doorwerking binnen en buiten de organisatie.

Conclusie
We verwachten u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben voor uw eigen integrale afwegingen met betrekking tot de begrotingsbehandeling voor het begrotingsjaar 2025.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

Signed By: Buma, Sybrand <sybrand.buma@leeuwarden.nl>
23/04/2024 14:26:28 CEST
ID: 163c53fd-4488-4bb0-a86f-aee8658f5109
Auth: Scribble

secretaris.

Signed By: de Jong de, Eelke <eelke.dejong@leeuwarden.nl>
24/04/2024 11:02:31 CEST
ID: 163c53fd-4488-4bb0-a86f-aee8658f5109
Auth: Scribble

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*